

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 45. ANUL XIII.

Telegrafulu este de doua ori pe septembru: joi si Duminica. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditor'a oiciei pe afara la c. r. postu, cu bani gat'a priu scrisori francate, adresate catre espeditor'a. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 10/22 Iunie 1865.

Invitare de prenumeratiune

„Telegrafulu Romanu.“

Finindu-se cu 30 Iunie cal. vechiu abonamentulu Dloru abonanti pe semestrulu I. alu anului curinte, Ianuariu — Iunie, si pe triluniulu Aprile — Iunie: prin acest'a se deschide abonamentulu nou la „Telegrafulu Romanu“ pe semestrulu alu doilea alu anului curinte.

Conditiiunile remanu cele cunoscute:

Abonamentulu pe 1/2 anu, pentru Sabiu 3f. 50 cr. pentru Tranni'a si Austria preste totu 4 f. pentru principate 6 f.

Abonamentulu pe 1/4 anu, pentru Sabiu 1 f. 75 xr. pentru Tranni'a si Austria preste totu 2 f. — pentru principate 3 f. —

Abonamente pe mai putinu de 3 luni, seu pe luni singurite nu se primescu.

Redactiunea si Editura.

Dela Senatulu imperialu.

Pe candu Maiestatea Sea Imperatulu petrecea in capitalele Ungariei, primindu oratiunile unui poporu entusiasmatu, pe atunci ministrulu de finantie, domnulu de Plener facu imperiulu unu daru, pentru care imperiulu i-aru fi multiamitu deca nu i'aru fi facutu; caci espunendu

in siedinti'a casei ablegatiloru din 8 Iunie c. n. starea finantieloru statului, ajunse la conclusiunea, ca pentru platirea datoriiloru statului s. a. e constrinsu a face pe bunurile statului, cari pan'acum nu se potura vinde far' cu paguba, creditu de 56 millione fl., si a cere, ca obiectulu sa se priveasca si tracteze ca urgente, predandu-se spre anteconsultare comitetului de finantie pentru anulu 1866. Cas'a ablegatiloru incuviintieza cererea ministrulu in tota estensiunea eii. Restulu tempului din siedinti'a acest'a, precum si siedinti'a din 9 Iunie se petrecu cu desbaterile asup'a despagubirei, ce vine a se da Lloydulu austriacu pentru servitiulu de posta marina, ce-lu face imperiulu. Majoritatea comitetulu respectivu propusese acesta despagubire in 2 millione pe anu, pecandu minoritatea staruiesce a nu se da mai multu decatu 1.800.000. In fine

in siedinti'a din 10 Iunie c. n. se prime-sce propunerea majoritati.

Siedinti'a din 1/3 Iunie se ocupa cu proiectulu regimulu privitoriu la facerea unui drumu de feru in Ungaria de susu dela Casiovia la Oderberg, si pentru preconsultare se alege unu comitetu de 12 membri; dupa aceea se trece la desbaterea asup'a tarifei interimale de vama, care fara desbateri se si priimi.

In siedinti'a din 2/14 Iunie a fostu la ordinea dilei o cestiune forte insemnata: adeca interpretarea §lui 13 alu patentei din 26 Februaru 1861. Paragrafulu acest'a suna asi: „Deca pe tempulu, candu nu este adunatu senatulu imperialu, e de lipsa a se lua in vre-unu obiectu de ale sferei activitati lui mesuri urgente, ministeriulu este indatoratu a espune senatulu imperialu celui mai de aproape motivele si rezultatele dispositiunei.“ De mai multe ori venisera in conflictu ablegatii cu regimulu in privinti'a interpretarei acestui paragrafu, din care cauza la propunerea Dr. Berger se si formase unu comitetu pentru preconsultarea obiectulu. Comitetulu acest'a terminase operatulu seu, langa care adausese si doue resolutiuni: ca adeca

cas'a ablegatiloru enuncia convictiunea sea, cumca

1) dreptulu eii constitutiunalu de a conlucra prin consimtiamentu la ori ce modu si la ori ce actu alu legislatiunei, prin § 13 alu legei fundamentale despre reprezentanti'a imperiulu din 26 Februaru 1861 nu se suspenda, din care cauza cas'a ablegatiloru protesteaza contr'a ori carei interpretari seu

practisari a citatei decisiuni din constitutiune, carea aru contradice acestui dreptu;

2) ca § 13 alu legei fundamentale despre reprezentanti'a imperiulu din 26 Februaru 1861 dupa stilisarea sea actuala se pote aplica numai la casuri urgente si la referentie transitorie, si ca ori ce dispositiune luata pe bas'a citatei decisiuni a constitutiunei, incetandu casulu specialu, pentru care trebui sa se iee, ese din activitate.

Dupa desbateri seriose in siedinti'a acest'a, precum si in cea din 1/16 Iunie, se prime-sce legea cu 102 contr'a 48, ear cele doue resolutiuni cu 107 contr'a 44 voturi.

Dintre Ardeleni votara cu majoritatea: Alduleanu, Binder, Branu, Buteanu, Filtsch, Gull, Manu, Mog'a, Oberl, Popca; Puscariu, Schmidt, Schuler, Teutsch, Trauschenfels, Zimmermann, — si numai Friedenfels, Laszloffy, Moldovanu, Popasu, Popu si Reichenstein contr'a.

Actu de caritate crestinesca.

Suntemu fericiti a pote anuntia cititoriloru nostri, ca vocea din nr. 30. alu „Telegr. Rom.“: a sari intr'ajutoriu fratiloru nostri din Sadu, celoru nenorociti prin focu cumplitu, n'a resunatu indesiertu, ci au aflatu unu echo bunu in inimile fratiloru din Cricau, cari condusi de caritate crestinesca, sub povati'a prin cuventu si fapta a onorabilulu loru preotu Petru Truti'a au adunatu o sumulitia de 12 f. 10 xr. pentru fratii loru bantuiti de focu. Transpunendu indata sum'a acest'a la locul cuvenitu, credemu, ca nu vatemamu modesti'a nobililoru contribuitori, insfrandu nu numai numele loru, ci si demnele cuvinte, cu cari onorabilulu preotu insotiesce darulu seu si alu poporeniloru sei, ce ni-lu transmite. Eata acele cuvinte:

Cricau 2 Iunie 1865. Onor. Redactiune! Subscri-sulu citindu cu compatimire in nrulu 30 alu pretiutulu „Tel. Rom.“ trista si infioratoarea intemplanca a fratiloru nostri din comun'a Sadu de langa Sabiu, cari in 12 Aprile a. c. la 1 1/2 ora dupa amedi prin unu focu groznicu s'au pagubitu forte tare — datorinti'a ce o impune Invetiatoriulu Neamuriloru, marele Apostolu Pavelu in epistola sea cara Romani in capulu 12. versu 15., unde dice: „Plangeti cu cei ce plangu,“ m'au silitu, ca acesta trista nenorocire a fratiloru nostri din dis'a comuna nu numai sa o facu cunoscuta poporulu, ci de odata sa-lu facu sa si cunosca, cumca nu e destulu numai a compatimi pre cineva in nenorocire; pentru ca pre celu ce au ajunsu acum la straitia de cersitoriu, golu, flamendu, setosu, fara casa, fara masa, putinu lu vei potea ajuta cu compatimirea — ci lipsesce sa puni acolo unu astfelu de balsamu, care sa-i usiureze, si alineza baremu in catu-va dorerea si necasulu — si asi sa aretamu si cu fapta cumca lu compatimim.

Poporulu meu, miscatu de unu simtiu adeveratu umanu nu intardia a intinde din inima buna, si dupa putere, ajutoriu aceloru nenorociti frati ailoru. — Listele contribuitoriloru impreuna cu denarii daruiti, cari facu summ'a de 12 f. si 10 xr. v. a., le acudu (O comunicamu mai in josu. Red.) aci in consignatia sub A) rogandu pre on. Redactiune, ca sa binevoiesca a le cuicta in publicu, ear ajutoarele a le transpune la locul cuvenitu. — Dupa care amu remasu

Catra On. Redactiune

cu tota stim'a

Petru Truti'a, Par. gr. or. alu locului.

Principatele romane unite.

Comunicamu mai josu dupa „Gez. Tr.“ o lege de mare importantia pentru economii de vite austriaci si cu deosebire transilvani, legea adeca, prin carea se reguleza intrarea si petrecerea loru, precumu si a argatiloru si viteloru loru pe pamentulu Romaniei. Preolimea si invetiatorimea nostra de prin comunele muntenesce, ale caroru locuitori traiescu din acestu ramu de economia, voru ave datorintia deosebita cara

popórele loru respective, a le aduce la cunoscutia și a le explica această lege, că sa o'ntielega cătu de bine și astfelu sa preintimpine relele, ce aru poté proveni din necunoscutia acestei legi atātu de afundu taiatóre in interesele loru, in vi-
eti'a loru.

LEGE

pentru regularea dreptului de intrare de la vitele pastoriloru straii.

Despre pastorii Austriani.

Art. I. Pastorii Austriani, ce frecuenta cu vitele loru Romani'a, se impartu in urmatórele categorii :

a) Pastorii, cari virindu vitele loru in muntii Austriei seu ai Romaniiei, le cobóra tómn'a spre iernaticu in câmpurile și báltile Romaniiei, seu spre a le trece in totu seu in parte in statele limitrofe, și

b) Pastorii, ale căroru vite intrate de mai multu tempu, s'au stabilitu prin câmpurile și báltile Romaniiei.

Despre pastorii, ce aru intrá din statele Austriei.

Art. II. Pastorii Austriani, venindu din statele Austriei, suntu liberi sa intre in Romani'a cu ori ce numeru și felu de vite aru aveá, atātu pentru pasiune seu iernaticu, cătu și pentru ale trece transitu.

Art. III. Vitele austriane se recunosc dupa actele speciale (regii CC.), pe care pastorii proprietari seu scutarii trebuie a le aveá ori candu intra in Romani'a; agentii fiscali de la punctulu de frontiera deci, voru ingadui intrarea de vite Austriane numai pe temeiulu unoru asemenea acte, și prin plat'a, tacseloru de intrare, ce se prescriu mai josu.

Pasportele nu se recunosc cá regii, și prin urmare acei ce aru cercá sa intre cu asemenea acte (pasporțe), nu potu fi ingaduiti in conditiunile legii de fatia, ci numai prin plat'a dreptului de importu, seu de transitu.

Art. IV. Déca peste numerulu viteloru cuprinse in regiele CC., pastorii aru aduce de odata și alte vite, ele voru fi libere a se introduce, in conditiunile prescrise pentru comer-
ciulu generalu, adeca : seu prin plat'a dreptului de importatiune, de voru fi destinate pentru consumatiune in intrulu tieiei, seu prin plat'a dreptului de transitu, de se voru declará de transitu. Asupr'a diferintiei de mai puțin pastorii se apera de ori ce plata.

Art. V. Tacsele de intrare (oieritulu și cornaritul) pentru vitele austriane, se statornicescu precum urméza :

a) pentru capulu de óie, berbece, capra, tiapu, rímatoru, rímátóre, parale diece (10).

b) Pentru capulu de bou, vaca, bibolu, calu, iepa, catíru și asinu, parale trei dieci (30).

c) Pentru capulu de sugatorii dela vitele mici cuprinse la lit. a), câte s'aru aduce pâna la 1 Iulie alu fia-cáruia anu, câte parale cincii, iara de atunci înainte parale diece.

d) Sugatorii (vitiei, manzi și malaci) ce n'aru trece versta de unu anu, se apera de ori ce plata. Dela versta de unu anu pâna la doi, platescu câte parale cincii-spre diece de capu, eara dela doi ani in susu, platescu cá cei mari de felulu loru, adeca câte trei dieci parale, precum se cuprinde la lit. b) de subt acestu articolu.

Art. VI. Tacsele de intrare se platescu indata dupa declararea și constatarea viteloru la biuroulu vamálu pe unde pastorii aru veni cu vitele loru spre introducerea in intrulu tieiei.

Art. VII. Pentru fia-care turma de vite austriane, câte s'aru constatá dupa regii, agentulu fiscalu dela punctulu de intrare (vamesiulu), va dá biletu de intrare imprimatu. Biletulu nu se póte dá decâtu numai pe numele unui singuru pastoru, proprietaru seu scutaru.

In biletulu, ce s'aru dá, va trebui a fi specificatu numerulu regiei CC., pe care s'a intemeiatu numele pastorului, terminulu ce aru cere pentru pasiune seu iernaticu in tíera, Nr. și felulu viteloru, și tacs'a de intrare (oieritulu și cornaritul) ce aru platí pentru acele vite.

Art. VIII. Pentru fia-care biletu, care se da dupa dispositiunile art. VII. osebitu de tacs'a de intrare, pastorulu va platí câte unu leu, care se va inscrie totu in acelu biletu și in recipis'a de incassarea baniloru, ce agentulu fiscalu (vamesiulu) este datoru a-i liberá osebitu.

Art. IX. Tacsele, ce se percepeau in trecutu sub titlu de plocóne, numerátóre și ravasiu, se desfiintieza.

Art. X. Terminulu, ce va trebui sa se acórdé pastoriloru Austriei nestabiliti in tíera, va fi totu deun'a de unu anu de dile.

Terminulu acordatu se inscrie in biletulu de intrare, cá sa serve de controlu la refuirea acelu biletu.

Art. XI. Pastorii austriani intrandu in Romani'a și platindu tacsele de intrare, prin indeplinirea reguleloru prescrise mai susu, fára a mai fi supusi la alte tacsé fiscale, se voru bucurá de drepturile urmatóre :

a) A se preumblá cu vitele loru pe tóta intinderea tieri-
torului Romaniiei pe drumurile principale in limitele loru, ori unde adeca interesele i-ar indemná, se intielege prin plata de buna voia a drepturiloru de pasiune și ori ce altu aru privi pe proprietátile respective, ferindu-se a nu calcá cu vitele loru peste limitele drumuriloru.

Pentru stricaciune voru fi supusi la despagubire dupa legile tieiei pentru ispasie, fára alta intardiare.

b) A aduce, fára plata de importatiune, unelte pentru facerea bránzei, obiectele pentru prepararea nutrimentului și hainele economiloru de vite și ale ciobaniloru. Ingaduirea introducerei unoru asemenea obiecte in sa se va face prin indeplinirea reguleloru de declarare, revisie și inregistrare. Numerulu și felulu haineloru se va calculá dupa numerulu ómeniloru, ce aru intovarasí turm'a la intrare, (proprietari, scutari, ciobani și slugi), cari se voru cuprinde și in biletulu de intrare.

c) A se inapoiá in Austri'a in marginirea terminiloru rescrisi prin biletele de intrare cu vitele ce au introdusu și prasila dela cele fatátóre pe unu anu și cu productiunile de lâna, bránza, lapte, mitie s. c. l. in catímile ce obicinuitu producu asemenea vite și care se voru calculá dupa numerulu și felulu ce fiacare pastoru aru avé.

Déca vitele aru fi statu la pasiune in tíera mai puțin de optu luni de dile, pastorii nu potu fi ingaduiti sa scóta productii fára plata.

Pentru vitele seu productiunile ce aru avé pastorii prisosu se supunu la plat'a de esportatiune, iara pentru lips'a de asemenea vite seu productiuni, se supunu la plat'a dreptului de importatie.

d) A trece in statele limitrofe și a se inapoi cu totalulu seu parte din vitele ce aru avé introduse in tíera; in sa prin paz'a reguleloru de declarare și constatare, pentru cá constatandu-se prisóse de vite sa platésca drepturile de importu.

Dupacum ne spune „Tromp. Carp.“ cu 1 Iunie totu serviciulu postalulu in Romani'a au inceputu a se face numai prin statulu și de cátra satatulu românú. Acelasi numeru din „T. C.“ ne vestesce in sa totdeodata și o calamitate nóua, ce aru fi venitu asupr'a tieiei: ca adica locustele s'aru fi ivitu in mai multe judetie, parte din cele ingropate in tíera, parte venite din Russi'a.

Cestiunea emancipárei Evreiloru ocupa in câmpulu jurnalisticii unu locu fórte insemnatu. Din díuaierele, ce priimim, vedemu, ca „T. C.“ de astadata desiguru condusa de inspiratiuni bune, doresce marginirea drepturiloru Evreiloru in tíera, pecandu „Reform'a“, inspirata de zelu umanitariu, dar—trebuie sa marturisim—zelu mai multu teoreticu și idealu, decâtu privitoriu la praxa și la realitate, face apelu la dreptatea, umanitatea și onórea natiunii románe pentru emanciparea Evreiloru, pre cari, intr'o confusiune a notiuniloru i numesce „Románi de ritulu israelitenu.“ In adeveru, cestiunea e mare și grava. Noi nu ne indoimú nici unu momentu, ca Románi nu voru sci sa fia drepti, dicemu in adinsu drepti, și nu numai toleranti, cátra toti locuitorii tieriloru loru; dar dreptatea acést'a nu trebuie sa mérga pâna la umilirea de sine. Románi mai cu séma in stadiulu de desceptare și la gradulu celu de josu de cultura, in care se afla, au datorint'a cea mai sánta și cea mai d'antáiu cátra sine insísi, și nici dupa dreptulu domnediescu, nici dupa celu omenescu nu li se póte cere, cá sa-si impartiesca hain'a cu unu poporu in veci nemultiimitu, care cá máne poimane s'aru incercá a-lu despoiá și de camesia. Noi cesti de dincóce potemu judecá lucrulu acést'a mai din departare și mai cu sânge rece: dar trebuie sa dicemu, ca ne vine fórte siodu și ni s'aru paré o vedere fórte scurta, candu Románi astadi aru voi sa imiteze d. e. procederea Engliterei, pecandu ei se afla departe de Engli'ter'a in distantie nemesurate. Numai intre impregiurári egale se potu face asemenári. Credemu de mare interessu și pentru citirorii nostri parerea unui corespundinte din Iassi alu „T. C.“ și de acea comunicámu câte-va pasagie din trens'a. Dupa ce dice acelu coresp., ca diuariulu „Opiniunea natiunale“ s'a pusu in contradicere cu opiniunea natiunala, ear Sentinel'a romána a desertatu in taberele dicendu: Iidoviloru, imputa cu dreptu cuventu „Sentinelei“.

Prelins'a Sentinela romána esistá și pe tempulu candu se tratá de asiá numit'a cestiune rurala, care se atingeá nu mai puțin decâtu de asiediarea fundameteloru statulu și de emanciparea intregului poporu românú; și acést'a mare cestiune, cu dreptu numita cestiunea muma, n'a avutu pentru Sentinela nimic'a care sa merite sprijinulu seu. Pe candu liberaliloru dela Sentinela le erá indiferente imbunatatirea sortiei amaritului poporu românú și constituirea unei patrie in locul unei tieri compuse pâna atunci numai de argati; dloru se

puna cu ardore sub stindardul Jidanilor; si pe candu n'au disu nici unu cuventu in favorea bucatelor de pamentu alu sateniloru Romani, lucrza in numele fericirei Romanici, ca tierra intraga sa devina a Jidanilor.

Sa ferisca Domnedieu pe poporul romanu de fericirea, la care aru voi sa-lu duca liberalii dela Sentinel'a! Dupa noi asemenea liberali si sapa singuri grop'a; tierra intraga cunosce prin dorerele ei insesi cestiunea Jidanilor. Acesta cestiune nu este din acele cestiuni greu de intielesu, unde prin o confusiune de ideia se pote induce cineva in eroare: cine a vedutu ravagele Jidanilor in Moldov'a, va crede negresitu ceea ce au vedutu cu ochii, eara nu aceea ce i voru spune advocatii Jidanilor, seu cei straini de cestiune.

Apoi dupace repraba corespundintele, ca „Sentinel'a romana” nu judeca adeveturile dupa valoarea lor, ci dupa afectiuni personale, continua:

„Suntu adeveturi in sa, caror'a impregiurarile locali le dau o evidentia, pe care nu li o pote nega tote vorbele din lume. Unu asemenea adevetu materialu, nedisputabile, este jalnic'a stare a Moldovei, distrussa si pustita de Jidani mai reu decatu de lacuste; si in fati'a invetiamentelor, ce ne da acesta grozava realitate, simtita cu dorere de unu poporu intregu, disparu tote teoriile vage de libertate, tote comparatiunile starei Jidanilor din Franci'a, tote principiile de metafisica, caror'a dloru sacrifica binele natiunii romane, ca si renumitulu doctore alu nemoritorului Mollier, care se preocupa nu de mijlocele de a scapa bolnavulu, ci de a-i prescrie ordine in regula, spre a mori in regula. Apoi nu e vorba ca natiunea romana sa mora in regula, pentru satisfacerea unui principiu de metafisica; natiunea trebuie sa traiasca, de se pote, in regula; de nu, chiaru si fara regula. Perirea unei natiuni nu se pote cu nimic'a justifica.

Fara a ne mai pune intrebarea: ce a facutu Franci'a si ce aru face, candu s'aru fi aflandu in o nenorocire analoga cu a noastra, de a ave unu numeru relativu atatu de mare de Jidani ruinandu si pustindu tierra; fara a ne mai opri la faptul forte instructivu pentru noi, ca in state mari, organizate si civilizate ca luminat'a Germania, Prussi'a, Itali'a si altele, (nu mai dicemu de Austri'a si Prussi'a) si in cari elementulu jidanu este atatu de putinu ca o picatura in mare, Jidani suntu respinsi ca unu pericolu dela functiunile publice si dela posedarea pamentului,— pentru noi e destulu, a vede cum suntu Jidani dela noi, in impregiurarile nostre, si din situatiunea noastra trebuie sa tragemu solutiunea acestei cestiuni, precum tote Statele si regulaza trebile lor dupa impregiurarile loru proprie.

Deca unu corpu tare si sanatosu ca Franci'a a potutu lua fara pericolu o dosa mica de otrava,— ca vr'o 50 mii Jidani intr'unu elementu puternicu de 40 millioane de francesi,— dosa pe care si aceea o exala din corpu prin reactiunea sea vitala; de acolo nu urmeza, ca unu Statu ca alu nostru, atatu de micu si slabitu de ranele sele sociali si politice, si mai cu seama de desastrulu facutu economiei nostre nationale de catra acesti destructori ai natiunitatiloru, aru pote inghit o dosa de vreo diece ori mai mare, fara a fi sigura de sinucidere.

A intreb'a dara, dec'a suntu, seu nu, folositori Ovreei, ni se pare, ca si cum amu intreb'a: dec'a este folositoare cium'a! Asemenea intrebare s'aru pote adresa la o lume lipsita nu numai de minte, dar chiaru si de ochi.

Dela aparerea cestiunei emanciparei asi'a numitloru Romani de religia israelita, sub ministeriulu dlui Coghliceanu, lumea se intreba meru: ce voiescu Jidani, si n ce consista acesta emancipare? Ce ceru ei sub cuventulu de emancipatiune? Ceru ei libertatea de culte, precum afecteaza a se tangui in diariile jidovesce de prin Europ'a, in care facu larma de netolerantie religioase, spre a face lumea sa creda ca in tierra noastra nu exista libertate de culte?— Acesta libertate o au deplina, nu de adi, ci din tempuri pe candu prin tierile apusene chiaru erau persecutati si alungati. In Romani'a nu se seie ce este netolerantia religioasa. Voru ei libertate de comereu?— Acesta inca o au, si o essersa intr'unu chipu atatu de intolerabile, ca au acaparatu totu comereulu nostru, paralisandu munc'a drepta si onesta, care nu pote tine concurentia cu viciile si cu sistem'a de insielaciune, pe care sa baseza comereulu jidanu.— N'au storsu ei si acaparatu tote capitalurile nostre?— N'au espropriatu intregi orasiile Moldovei?— Nu intemeieza ei acum cea mai cumplita feudalitate prin sate, facendu din tieranii Romani nisce iloti, nisce negri, cari nu traiescu decatu spre a munci pentru Jidani?— Este cu potintia o mai mare si mai neiertata libertate decatu acest'a? Libertatea galerieniloru chiaru, s'aru pote intinde mai departe? Ce le lipsesce dara? Ce drepturi inca nu poseda ei?— Ei pretindu sub nume de libertatea cultelor, dreptulu de a possede si pamentulu nostru si de a ne

gaverna. Acesta este insemnarea cuventului de emancipare, fiindu ca numai acestea suntu drepturile ce n'au essersatu pana acum.— Ei voru dara a deveni administratorii, judecatorii, legislatorii si professorii nostri, si dreptulu de a possede si mostiile nostre. Earu Romniloru le lasa partea de a fi iloti muncitori ai Jidanilor, si de a da soldati pentru a le pazi si asiguraliniscit'a exploatare a acestei tieri devenita „gesifutu” Jidanilor.

Mulu omeni de bine,— cari se preocupa de sortea tierii si cari sciu religiozitatea si bunele moravuri romanesci, ce domniau pana acum 20—30 ani in acesta binecuventata tierra, tinendu singure locul legiloru celoru mai bune, si regulandu relatiunile si transactiunile dintre omeni, fara inscripuri, numai pe credintia pe cuventu,— se intreba acum cu o dorerosa anxietate: care sa fia caus'a starei morbide, a coruptiunii si immoralitatii, ce de 20—30 ani incoca au infectatu atmosfer'a societatii nostre si se propaga cu repejanca contagiunii, care ia din di in di proportiuni atatu de mari pana a pune cu totulu in pericolu simtiulu morale alu societatii, a face ca viciulu, immoralitatea, abususulu, sa devina stare normala; ca onestitatea, bun'a credintia, confianta, vrednicia morala, patriotismulu, sa devina prejudetie, defecte, cari sa causeze nenorocirea celui ce are imprudintia a-si regula vietu'a dupa asemenea defecte; eara principiile sociali sa fia insielaciunea, siacharliculu, perfidi'a si infami'a? Care e caus'a acestei jidoviri de moravuri, ce se substituie buneloru moravuri romanesci?

Caus'a este evidente. Nu are cine va decatu a observa spre a vede, ca scaderea moralitatii publice, ca jidovirea moravuriloru, cresce in proportiune esacta cu sporirea si latirea elementulu jidanu. Cium'a siberica, de care ne ngrijimu atatu, a intratu de multu in tierra noastra, si o devasteza. Acesta lepra morala, a rosu si rode anitele a multoru omeni, chiaru dintre cei tineri, cari, fara contactulu perniciosu alu acestei ciume, aru fi ramasu ceea ce erau meniti a fi: omeni de bine.

Societatea noastra se vaccineza (coltoiesce, se pune versatu) cu vaccina de Jidanu; acesta vaccina immonda, odata infiltrata in anim'a unui omu, i mananca, i rode, ca versatulu, tota espressionea de omu, spre a nu mai remane decatu o figura hidosa a unui jidanu, care degagiatu de cele mai sante legature si datorie, fara cultu si fara Ddiu, ori ce idea se nasce pentru densulu morta ca si anim'a lui, neinseminandu-si altu scopu vietii decatu satisfacerea miserabilei seu egoismu. Acelu, care nu e deplinu incredintiatu, ca caus'a decadintei imorale a societatii nostre este immultirea elementulu jidanu, sa se duca a vede acele fericite parti de tierra, precum Vrancea, Campulungu, etc. unde acesta ciuma inca n'a petransu, si unde prin urmare bunele moravuri strabune s'au potutu pastra curate, si nu-i va mai remane nici o indoie!

Cine nu vede dara, ca dec'a Jidani aru intra in guvern, ei aru face din intraga tierra, aceea ce au facutu din orasiile nostre, in care au stinsu si innabusitu populatiunea romana? ceea ce suntu machalalele loru prin orasiile Muntenia, inca necotropite de totu; ceea ce au facutu din comereulu nostru, omorendu cu totulu moral'a comerciala; ceea ce au facutu pe rendu din fia-care familia romana, care a avutu nenorocirea a fi in contactulu loru, din fia-care copilu alu unei familii romane, pe care inca din copilaria la exploateza si-lu deseca de avere si moralitate; ceea ce face din lucrari: lucrari jidovesce; ceea ce au facutu din omu: unu neomu, unu jidanu;— in fine aru respandi preste tota fati'a tierii organele loru sugatore, aru face tierra intraga dupa tipulu si asemenarea jidanulu; si cine nu cunosce, ce vre sa dica o tierra dupa tipulu jidanulu, sa se duca a vede de proba unu singuru orasiu alu nenorocitei Moldove, precum e Botosienii, Iasi, Folticeniei, Petr'a etc., si suntemu incredintiatu, ca dec'a va avea numai o bucatica de anima, va preferi mai bine a se sinucide, decatu ide'a unei tieri jidovite, decatu rusinos'a solidaritate cu jidanulu.

In diua dara, candu Jidani voru fi admisi la guvernulu tierii si la posedarea mostiloru nostre, sa ne luam adio de interesele natiunii romane.

Dorerea ne siliesce pentru acum a ne intorce privirile de la imaginea sinistra a unui asemenea viitoriu pentru Romani.

Dupa invitarea, ce facea primarul urbei Ploiesci, d. Mariniescu prin diariile de dincolo in 31 Mai era sa se puna petr'a fundamentulu pentru edificiuulu gimnasiulu de acolo. Amu fi fericiti, candu amu pote reporta cititoriloru nostri si despre faptul complinitu.

Varietati si noutati de di.

(Confessiunale.) La o recuire a In. Locotinicu

ungare cătra Ven. Ordinariatul metropolitanu gr. or., a si dá parerea in privint'a casatoriilor mestecate in pârțile Transsilvaniei reincorporate cu Ungaria, audindu, ca acest'a s'aru fi declarat intr'acolo, ca in obiectulu acest'a sa se observe legile din 1848, prin cari se recunósce pentru tóte religiunile regatului Ungariei deplina indreptatire egala si perfecta reciprocitate, adaugendu in opiniunea sea, ca pruncii, ce se nascu din casatorii mestecate, fára osebire de sexu, sa se boteze si crésca in acea religiune, de carea se tine tatalu familiei.—

„Korunk“ din Iuliu incolo va esi numai de dóue ori pe septemána (pân'acum esiá de trei ori). Redactiunea promite, ca déca aru urmá aseptatele eveneminte politice, dupa unu patrariu de anu va continuá a esi de 3 ori.

(Denumiri). Suplementul la Academi'a de drepturi din Clusiu: Carolu Haller de Hilib, Ladislau Hoszu de Deezsi, Alessandru Brancevanu si Gustavu Groisz suntu denumiti professori extraordinari la același institutu.

Sotia lui Kossuth, dupacum spune „Idök Tanuja“, dupa o bóla indelungata a reposatu de curendu la Genova.—

(Mórte prin streangu.) Din cei patru telhari din Remetea, cari la anulu 1861 omorisera cinci tierani románi, ce mergeau la târgu, trei fura spensurati de curendu la Ciucu-Sered'a, alu patrulea, fiindu soldatu, se predete regimentului seu spre judecare.—

Prospectu politicu.

Sessiunea camerei franceze s'a prolongitu pâna la 11 Iuliu, in care restempu camer'a va poté votá bugetulu si consultá pâna la deplinire proiectele de legi cari i stau inainte. Intre Imperatulu si printiulu Napoleonu se pare ca se încerca restituirea unei impaciuiri. Inicialiv'a sa o fia luat Imperatulu, care aru fi scrisu verului seu o epistola fórte familiara si intima, in urm'a câria cest'a s'aru fi hotaritu a nu se departá din Parisu.— In curendu se ascépta denumirea contelui Walewski de presiedinte alr camerei.

Ministrulu de nvetiamentu Duruy a provocatu pre professorii din Parisu la scrierea unei scurte istorii a Algeriei, spre a se introduce in scóle.

Processulu presiedintelui Jefferson Davis inca nu e terminatu, intr'aceea elu pâna bine de curendu se detinuse intr'o chilióra de fortareția, pazitu cum mai aspru si fére in mâni si in picioére. Din tractamentulu acest'a se poté vedé, ca presiedintele interimalu Johnson va sa faca destulu iritátunei, mai amu dice furiei prime, ce domnesce in republicanii de medianópte asupr'a rebelilor de médiadi. Despre vre-o espedittune inimica din republic'a americana in imperiulu messicanu nu se mai aude nimicu, dincontra vestesce faim'a, ca Juarez aru fi fugitu, si ca espedittunile, ce facura atât'a sgomotu in lume, aru fi fostu colonii concessinnate din partea regimului messicanu.

Marin'a uniunistica se va reduce dela 600 la 90 corabii.—

In curendu se va desface camer'a Prussiei, spre nenorocirea tierci in opositune flagrantá cu regimulu, care este cu totul discreditatu. Interitarea cresce totu mai multu, si poporulu pentru sessiunea venitoré e probabilu ca va alege deputati si mai liberali, ba dor chiaru ne revolutiunari, cu atât'a mai vertosu, câci regele de curendu declarase cu ocasiunea unei excursiuni prin tiéra, ca cu astfelu de deputati (mai toti prealiberali guvernului bismarkianu) nu mai poté guverná.— Diet'a s'au inchisu in $\frac{5}{17}$ Iuniu prin ministrulu presiedinte Bismarck; casei ablegatiloru se imputa patimi ge partita, nepatriotismu s. a., pecandu casei magnatiloru se enuncia deplin'a multamire a regelui pentru credint'a si resignatiunea, cu carea s'a portatu.—

In Spania se descoperi de curendu o conjuratiune, alu cárei scopu sa fia fostu a delaturá dinasti'a de fatia si a unu Portugal'a cu Spania sub dinasti'a de acum a Portugaliei. Conjuratiunea sa fia fostu fórte serioasa, câci in fruntea eii aru fi statu colonelulu si oficierii unui regimentu statiu-natu in Valencia; ea aru fi fostu sa isbumésca in nótea din 10 spre 11 Iuniu e. n. si numai cu o óra nainte de erumperea eii se nimici prin veghierea si energi'a capitanului generalu. Colonelulu, mai multi oficieri si 12 persóne din statulu civilu se arestara. E probabilu, ca conjuratiunea va fi fostu latita si prin alte tinuturi ale tierci.—

Turcii aduna in Herzegovina provisiuni mari de resboiu, nu se scie, spre ce scopuri. Cunoscutul erou Luc'a Nugalovic sa fia trecutu in Russia.—

Camera elena (grecésca) se deschise in 10 Iuniu e. n., si cuventulu de tronu alu regelui promise o multime de proiecte de legi.

Computu publicu

despre ajutórele incurse pentru locitorii din Sadu, bantuiti prin focu, la redactiunea „Tel. Rom.“

Din comun'a Cricáu s'au tramisu 12 f. si 10 xr., si a-nume dela:

Petru Munteanu Tucu 10 xr., Petru Staneiu 9 xr., Chirila Somoleanu 50 xr., Andreiu Adamu 6 xr., Aedreiu Geldeanu 12 xr., Stefanu Munteanu Gligoru 48 xr., Anna Staneiu Danu 18 xr., Ioann Clooptariu 54 xr., Constantinu Staneiu 24 xr., Simeonu Seracu 6 xr., Michailu Staneiu 6 xr., Nicolae Crisanu 4 xr., Simeonu Angelu 12 xr., Tom'a Munteanu 10 xr., Teodoru Pop'a 5 xr., Leontea Rusu 6 xr., Demetriu Vladu 6 xr., Petru Comaneci 6 xr., Vasiliu Lazaru 18 xr., Simeonu Sid 12 xr., Vasiliu Sid 6 xr., Petru Munteanu Gligoru 6 xr., Mateiu Munteanu 18 xr., Iacobu Munteanu 18 xr., Simeonu Crisanu 6 xr., Demetriu Crisanu 6 xr., Michailu Munteanu 12 xr., Nicolau Seracu 6 xr., Ioann Udrea 12 xr., Iacobu Lupsianu 6 xr., Chirila Olteanu 12 xr., Nicolau Hengeu 6 xr., Gregoriu Todoreciu 18 xr., Onu Lupsianu 36 xr., Ioann Todoreciu 18 xr., Vasiliu Onite 12 xr., Nicolau Trutia 6 xr., Teodoru Trutia 6 xr., Stefanu Draganu 6 xr., Nicolau Hada 35 xr., Demetriu Deremsiu 6 xr., Iacobu Somoleanu 6 xr., Georgiu Rusu 12 xr., Vasiliu Dreganu 24 xr., Petru Munteanu 36 xr., Luc'a Adamu 40 xr., Anna Pintea 12 xr., Gregoriu Comanicu 6 xr., Vasiliu Geldeanu 6 xr., Filimonu Lazaru 18 xr., Ioann Lupsianu 6 xr., Marin'a Lazaru 6 xr., Nicolau Lemoranu 12 xr., Gerasia Somoleanu 6 xr., Vasiliu Faur 4 xr., Simeonu Vladu 12 xr., Gayriulu Prati'a 18 xr., Stefanu Fauru 5 xr., Nicolau Comaneci 18 xr., Ioann Nemes 38 xr., D. Gregoriu Mezei Munteanu 1 f. D. Ioanne Axentiu Severu 1 f., Petru Trutia Parochu 1 f. 45 xr.,

Summ'a totala 12 f. 10 xr.

Redactiunea Tel. Rom. este gat'a a primi si mai departe astfelu de ajutóre, a le quietá in publicu si a le transpune la loculu lor.

Escriere de concursu.

Devenindu vacantia la scóla capitala romana cu publicitate din opidulu Resinari o statiu de invetiatoriu, se deschide prin acest'a concursu spre ocuparea eii.

Cu acea statiu este impreunatu a) unu salariu anualu de 350 f. v. a., b) bani de cortelu 16 fiorini pe anu si c) unu relutu de lemne de 16 fiorini 80 cr. pe anu.

Competentii la acestu postu au a-si tramite cererile lor franco la oficiulu subsemnatu (post'a din urma Sabiuu) celu multu pana in 20 Iuliu 1865 st. n. si a documentá

- Prin unu atestatu de botezu, ca suntu románi de legea greco-orientala;
- Prid atestate bune, ca au absolvatu celu putinu gimnasiulu inferioru, cum si cursulu pedagogicu prescriu;
- Cumca mai sciu bine celu putinu un'a din cele dóue limbi neromane ale patriei, (german'a, magiar'a);
- daca au mai implinitu undeva seu nu servitiulu de docinte si cum?
- Cumca au dusu o viet'a morala si au avutu portare politica nepatata.

Resinari, 12 Iuniu 1865.

Oficiulu opidanu.

(23—1)

Publicare de concursu.

La scóla capitala romana din opidulu Resinari a devenitu vacanta statiu de invetiatoré in clas'a fetitietoru, spre a carei ocupare se deschide prin acest'a concursu.

Cu acestu postu este impreunatu unu salariu anualu de 262 f. 50 cr. v. a. unu relutu de lemne de 16 f. 80 cr. v. a. si bani de cortelu in suma de 16 f.

Domnele concurinte voru avé pre langa cererea scrisa de man'a Domniei Loru a dovedi prin atestate bune,

- Ca au dusu pana acum o vietuire nepatata in tóta privint'a.
- ca sciu cetá si scrie bine romanesce, si
- ca sciu totu feiulu de lucru femeescu de man'a trebuitoriu femeiloru nostre si ca se pricepu bine la invetiarea altor'a.

Cererile in asta privire suntu a se indreptá franco cátra oficiulu mai josu insemnatu (post'a Sibiuu) celu multu pana in 20 Iuliu 1865. st. n. de óre ce cererile mai tardiu sosite nu se voru poté lua in considerare.

Resinari, 12 Inniu 1865.

Oficiulu opidanu.

(24—1)

(22—2)

EDICTU.

Mari'a Grecu, legiuit'a socia a lui Moise Craciunu, amendoi din Siorsiu Scaunulu Cinculu mare, carea cu necredintia de mai multu tempu si-a parasitu barbatulu, si nu se scie loculu petrecerei eii, de vreme ce barbatulu au urditu processu de despartientia asupr'a eii, se indatoréza prin acest'a, cá dela datulu mai josu semnatu, in terminu de unu anu si o di nesmintitu sa se presenteze inaintea acestui Scaunu protopopescu, câci la dincontra si in nefiint'a eii de fatia se voru hotari cele prescise de SS. Canóne ale bisericei nostre dreptu credinciose resaritene.

Cinculu mare, 25 Maiu 1865.

Scaunulu protopopescu gr. or. alu Cinculu mare.

Ignatiu Mandocca,

Adm. protop.

Burs'a din Vienn'a 9/21 Iuniu) 1865.

Metalicele 5%	69 90	Actiile de creditu	178 80
Imprumutulu nat. 5%	74 95	Argintulu	107 50
Actiile de banca	800	Galbinulu	5 20